تاریخ آزمون	06 / 10 / 1402	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه 3 کرج دبیرستان استعدادهای درخشان شهید سلطانی3	شماره صندلی	
زمان آزمون	80 دقیقه			
نام دبیر	آقای کوره ئی		نام خانوادگی و نام :	
عنوان درس	علوم فنون ادبی3	نمره و امضا دبیر:		
تعداد صفحه	4		پایه و رشته	

الف	**تاریخ ادبیات و سبکشناسی 4 نمره**	
1	از میان مهم ترین آثار ترجمه شده در دورهٔ بیداری کتاب« سرگذشت حاجی بابا اصفهانی» اثر..... است.	0/25
2	سیّد اشرف الدین گیلانی شعرهای خود را در کدام روزنامه چاپ می کرد؟	0/25
3	اوّلین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت، که بود ؟	0/25
4	در طنز و هجو و هزل چیره دست بود. الف) فرخی یزدی ب) عارف قزوینی پ) بهار ت) ایرج میرزا	0/25
5	هدف انجمن ادبی خاقان چه بود ؟	0/5
6	الف) مهمترین اثر ملک الشّعرای بهار منشآت است. درست□ نادرست □ ب) شاعران دورهٔ مشروطه که به زبان مردم کوچه و بازار شعر میگفتند، به قالب ترانه رغبت بیشتری داشتند؟ درست□ نادرست□	0/5
7	دو مورد از شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری را بنویسید.	0/5
8	..... از بارزترین شاخصه های زبان شعر عصر بیداری است.	0/5
9	دو دلیل از دلایل کم توجهی شاعران عصر بیداری به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی را بنویسید .	1
ب	**موسیقی شعر 6 نمره**	
10	در مصراع اوّل بیت « به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه بر نگذرد» شاعر از کدام اختیار زبانی بهره برده است ؟	0/5
11	هجای دوم واژهٔ ..... را می‌توان طبق اختیار شاعری، کوتاه تلفظ کرد. (نهانی - آهویی)	0/5
12	**در تقطیع کلمات کدام اختیارات به کار رفته است؟** الف) عامیانه U-U- ب) برافراشت: U--U	0/5
13	**از میان دو بیت زیر کدام بیت وزنی <u>ناهمسان</u> دارد ؟** الف) چون جواب احمق آمد خامشی این درازی در سخن چون می کشی ب) دنیا نیرزد آن که پریشان کنی دلی زنهار بد مکن که نکرده است عاقلی	0/5
14	**در کجای بیت «اختیار زبانی» رخ می دهد؟ بنویسید از چه نوع است؟**	0/5

www.kanoon.ir

	همه برگ بودن همی ساختی به تدبیرِ رفتن نپرداختی	
15	**در مصراع« شده انتظارم از حد، چه شود ز در درآیی» بخش مشخّص شده را، یک‌بار با حذف همزه و یک‌بار بدون حذف همزه تقطیع کنید و علامت‌های هجایی آن را در زیر آن قرار دهید .** الف) بدون حذف همزه ب) با حذف همزه	1
16	**گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید.** الف) حذف همزه از اختیارات زبانی است. درست☐ نادرست☐ ب) مصوّت بلند /ی/ در کلماتی مانند «بیا» و «خیار» همواره بلند است. درست☐ نادرست☐	1
17	**بیت زیر را تقطیع کنید و وزن واژه‌های آن را نیز بنویسید.** یا رب این آتش که بر جانِ من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل	1/5
ج	**زیبایی‌شناسی 6 نمره**	
18	**در کدام گزینه، آرایهٔ «متناقض نما»یافت می‌شود؟** الف) افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت ب) فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی اگر می دید معراج ز پا افتادنِ ما را ج) دل من نه مرد آن است که با غمش برآید مگسی کجا تواند که بیفکند عقابی د) مرا کیفیّت چشم تو کافی است ریاضت کش به بادامی بسازد	0/5
19	**در بیت « با آن‌که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» کدام آرایه یافت نمی‌شود ؟** الف) تلمیح ب) تضاد ج) لفّ و نشر د) تناسب	0/5

www-kanoon.ir

20	در بیت « تا ز باغ خاطرت، گل های شادی بشکفد هرچه در دل تخمِ کین داری، به زیرِ خاک کن» بین کدام واژه ها آرایة تناسب وجود دارد؟	0/5
21	در بیت « عشرتی دارم به یاد رویِ آن گل، در قفس عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا » آرایة تلمیح را مشخّص کنید و دربارة آن توضیح دهید .	0/5
22	**درکدام یک از ابیات زیر آرایهٔ تضمین وجود دارد؟** الف) خیز تا خاطر به آن ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش «بوی جوی مولیان آید همی» ب) هر کاو نظری دارد با یارِ کمان ابرو باید که سپر باشد پیشِ همه پیکان ها	0/5
23	**در کدام بیت آرایهٔ تضاد دیده می‌شود ؟** الف) ز کوی یار می آید نسیمِ باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی، چراغِ دل برافروزی ب) امیدها در دام حرمان درد می‌شد بازارِ گرمِ عاشقی‌ها سرد می‌شد	0/5
24	**آرایه‌های « متناقض نما، تناسب، تلمیح، تضاد، تضمین، لف و نشر» را در هر یک از ابیات زیر مشخّص کنید.** الف) این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کارِ مردم بود مقصودم چو شمع (...) ب) بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است (...) پ) ایوب با چندین بلا، کاندر بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا« الصّبرُ مِفتاح الفَرج» (...) ت) گوش ترحّمی کو کز ما نظر نپوشد دستِ غریق یعنی فریادِ بی صدا ییم (...) ث) مَنعم مکن از دیدن قدّ و رخ و چشمش من انس به سرو و گل و بادام گرفتم (...) ج) آتش آن نیست که از شعلهٔ او خندد شمع آتش آن است که در خرمن پروانه زدند (...)	3

www-kanoon.ir

د	**تحلیل متن (شعر و نثر) 4 نمره**	
25	**متن زیررا بخوانید و آن را از نظر قلمرو زبانی و فکری تحلیل نمایید.** «اگرچه ما در این تاریخِ خود، بیداری ایرانیان را از سال1322 شروع کرده ایم، لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقّت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می کنیم که در مجاریِ سنهٔ 1365 بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آن ها به راه تمدّن، و باعث و مسبّبِ آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیر نظام احدی را سراغ نداریم؛ چه آن بزرگ مرد از آن یکه اشخاص بود که به قابلیّتِ خود، بدونِ اسباب و مساعدتِ خارجی از پُستی به بلندی رسید. یعنی پسرِ آشپزقائم مقام بود و در اثنای کار و شغل، خویش را دارای رتبه و مقام صدارت نمود. دوست و دشمن، او را از نوادرِ دهر شمردند و از خلقت های فوق العاده دانسته و کارهای امیرنظام از ترتیب و انتظامِ قشون و اصلاحِ کارِ دفتر و مالیه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود و عمارت و مرمّتِ خرابی های دیگر که به زودی محال می نمود و همه در یک دو سال صورت گرفت، گواه و دلیلِ بزرگی مرد است.» **قلمرو زبانی (سه مورد):** **قلمرو فکری(یک مورد):**	2
26	**با توجّه به شعر زیر ، دو ویژگی ادبی بیان کنید.** غلغلی انداختی درشهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم **ویژگی های ادبی:**	1
27	**به ابیات زیر که از فرّخی یزدی است توجّه کنید و یک مورد از ویژگی های فکری و زبانی دورهٔ بیداری(مشروطه) را در آن بیابید و بنویسید.** آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی در محیط طوفان زا ماهرانه در جنگ است ناخدای آزادی با خدای استبداد **ویژگی فکری:** **ویژگی زبانی:**	1
	موفق و سربلند باشید .	20

www-kanoon-ir

مؤلف : زهرا سرباز ، دانشجوی ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبایی تهران
پشتیبان مقطع دبستان کانون تهران غرب ، با تجربه دو سال آموزش وتدریس

Subject : Date :

۱- الف) میرزا یوسف خان اعتصامی

ب) میرزا حسن خان بدیع

۲- الف) میرزاده عشقی ب) ایرج میرزا

ج) قائم مقام فراهانی د) عارف قزوینی

۳- علی اکبر دهخدا (الف) ب) صبای کاشانی

۴- ج

۵- الف) زبانی ب) فکری

۶- الف) آزادی ب) توجه به مردم

ج) وطن د) تعلیم و تربیت جدید

۷- الف) تضاد ب) طاق ابرو : مشبه : ابرو مشبه به : طاق

ج) تکرار

۸- الف) تضمین ب) تلمیح

۹- گزینه (ج)

۱۰- الف) تناسب (مراعات نظیر) ب) مجاز از دنیا ج) تلمیح

www.kanoon.ir

CamScanner

۱۱- لف ۱ ← ابرو نشر ۲ ← کمان ← کمانِ ابرو

لف ۲ ← مژگان نشر ۱ ← تیر ← تیرِ مژگان

نوع: مشوش

۱۲- ۱- تلمیح به ماجرای سرد شدن آتش بر حضرت ابراهیم

۲- اضافه تشبیهی: آتشِ محبت

۱۳- گزینه (ب)

۱۴- الف) ← ۳ ب) ← ۱

ج) ← ۴ د) ← ۲

۱۵- الف) هجای چهارم ب) هجای پنجم

۱۶- ب

۱۷- حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

۱۸- الف

۱۹- الف) همسان تک پایه‌ای ب) همسان دو لختی

۲۰-

چیـ / سن / تیـ / وه سَـ / قـ	فِـ / بُـ / کُنْـ / دِ	سا / دِ / ی بِـ / سـ	یا / رُ / نقش / ـ
ـ ـ / ـ U / ـ ـ / ـ	U / U ـ / U ـ / ـ	ـ U / ـ U / ـ U / ـ	ـ U ـ
زیـ / هُـ / غَـم / ما	هیـ / چ دا / نا	در / ج هار / آ	گا / ه نیـ / ست
ـ U ـ / ـ	ـ U ـ / ـ	ـ U ـ / ـ	ـ U ـ
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

۲۱- الف) بیداری ب) بسی بیآزادی خواهی

ج) سعدی د) بیت سوم هرکس که بمردم وفکر جامعه اهمیت ندهد پیش اهل خرد نامحترم شمرده می‌شود.

www.kanoon.ir

Subject :

Date :

۲۲- الف) قانون‌خواهی

ب) نثر ساده و عامیانه

ج) ۱- سادگی و قابل فهم بودن متن

۲- جملات کوتاه

د) بروبن کارت کنایه از طرد کردن کسی و نخواستن و قبول نداشتن او و حرف‌هایش

ه) من مرده شما زنده ضرب‌المثل است به این معنی اتمام حجت کسی که پیش‌بین و نظر خود را درست دانسته و به وقوع آن مطمئن است.